

ՏԵՐ ՄԱՇԹՈՑ ԱԻԱԳ ՔՀՆՅ. ԽՄՐԱՅԵԼԵԱՆ

Սննդող Դեկտ. Ծին Նոր Զուլայի մէջ զախնանած է տեղույն հօգեւորականներէն երիցագոյնը, ով տունչորսամեայ Տ. Մաշթոց Աւագ Քինյ. Խրայչէեան, քառասունիննամեայ քահանայագրութենէ զերը: Նաև է ի Նոր Զուլա ԷլՅօնի, աւազանի անուանով Յովսէփ: Խպրութեան աստիճանն ատած են պաշտօն զարս էր Ս. Ամենափրիչին զարն մէջ հանգուցան Տ. Գրիգորի Սրբահակովուն Օվկինանէստանէ, Պարսկանորդիկաստունի թեմին աւազնորդութեան օրով: ապա եերի ուսուցչական պաշտօն զարս Արդ դուռ զի զի քարտարանին մէջ: Քահանայ ծառնազուուած էր նոյն Արքեպիսկոպոսէն Խէջին, Քէհրանին մէջ, գերակուուելով Մաշթոց: Խէջէն 1924 ի իրեն վիճակառոր յաջորդաբար պաշտօնավարս է ի Նոր Զուլա, Քէհրան եւ Հնդկաստանի Պօմպէյ, Մադրաս, Կալկաթա եւ Ռանգուն քաղաքներուն մէջ եւ պատուաւոր ալուն թողած ամենուրեք: 1924 ին 1937 քահանայագրութած է Նոր Զուլայի Փոքր-Մէջանի թաղի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւու մէջ ժամակիով միեւնոյն ժամանակ Իրավա-Հնդկաստան թեմի վարչական գործին իրեւ անդամ, զանապատ եւ յանոյ նախագահ անոր Կրօնական նորութիւն է Իրեւ իր կոյութէն նուութուած եկեղեցւոյ պաշտօնայ, ինչպէս եղած են առհասարակ Զուլայի քահանաները, սիրուած եւ յարգուած էր իր ծխականներէն եւ ամրող ժողովուրդէն, եւ գնահատուած եկեղեցական իշխանութիւնն: 1903 ին ծաղկին փիլոն կիրկու արտօնուած էր Գեր. Սահան Արքեպոս. Սյափատեանէն. 1938 ին հայրապետական կոնդակով հոգեւոր Տ. Գէորգ Ե. կաթողիկոսը պատուած էր զինքը Աւագ Քահանայութեան աստիճանուով եւ լանջախաչով, իրը զնահատուութիւն երերադամնեայ հաւատարիմ պահապահութեան ի տան Տիառուն եւ օգտաւէտ գործունէութեան: 1936 ին հայրապետական կոնդական գոհունակութիւնն ավան անդամութեան եւ նախագահուի Կրօնական թեմական նորդուոյ լընթաց տասն ամսաց: Խն որ սակայն մեզի համար աւելի սիրելի կը ննջաւէ իր յիշատակո, այն է որ հայրն էր Ս. Սէռույա ամենէն անձնիր միաբաններէն Հոգ. Տ. կիւրեղ վարդապետ նորաբէյանին, զոր եւ իրաւամբ կը նկատէր իր պարծանքը, եւ որուն զգուացուած կարուուի էր որ մեկնեցաւ այս աշխարհնէն: — Մահնուան գոյզը հեռագրաւ ստանուուն պէս, Ս. Պատրիարք Հայրը, որ անձամբ ժանացած էր զինքը Հնդկաստան, եւ իր ծծուքն ընդունած էր զաւակը ի ծառայութիւն եկեղեցւոյ, պատրիարքարանի իր սենեակի մէջ հաւաքի տակար տակար իտուած եւ ամէնուն ներկայութեան պաշտօն կիրազեկ ըրաւ իր զաւակը տակար իտուած եւ ամէնուն ներկայութեան. ու. Հ. կիւրեղ Սրբազն շոր եւ իր միաբանակից եղբարց ցաւակից արտայայտութեանց մէջ զոյլաց հայրիկին կսիֆին այրուցը: Կիրակի, 12 Դեկտոն, Սայր Տանարին մէջ եղաւ յատուկ հոգեւանագիստ, ու Ս. Պատրիարք Հայրը խօսեցաւ այդ առթիւ, իսկ մահուան քառամորէքին՝ որդին մատոյց Ս. Պատարագ հանգստեան իր սիրեցիալ հօր հոգւոյն համար: — Եթշատակն արդարոց օրինեալ:

ՍԻՄՈՆ ԳԱՅԾԸԳՃԵԱՆ

Եւ իրաւունքն եւ դեռ ապրիլ, եւ տեսնել իրմով հայկականացած Անքիլիսախ բարգաւանանելքը. — Մեր զգացումն է այս սակայն, մարդկային չափերով նշուած տեսակես...

Բայց նա որ Տերն է կեանիին, եւ որուն անշափելի նեն իմաստութեան խորեւր, քրնօրինած էր այլապէս. ու բարեւարը, իր մեծագործութեան իրեն առրած նոգեզմայլանելքն դեռ չսրափած, առ Ասուած իր հայեցողութեանը մեջ յանկարծ պիտի փակէր իր աչեւրը աւշարհի լոյսին:

Տանն Կիլիկիոյ իր մասնութին մեջ արդէն վերակառուցուած դարպասը իր հոգուոյն առջեւ կը բացուեր իբրև մուտքի դուռ դեպի յափենականութիւն, երբ փաղուց արդին հիւծած իր սրտին զաւկը յանկարծ կանգ կ'առնեն իրկուն մը կեանի ժխուներուն մեջ:

Երշանիկ՝ մահկանացու, որ իր հաւատքին եւ սիրոյն արդիւնագործութեամբն սաշացաւ իր անմահութիւնը:

Այսպէս խորհեցան — վաստի եմ — ամենի, որոնք իր բաղման օրը ընկերացան իր դագաղին, իր անիւնները յուղարկաւուելով իր վերջին հանգրուանը. այսպէս՝ անսարակոյս՝ պիտի մասէն նաև ամեն հայ, որ բերկանելով իմացած էր ամփաներ առաջ անոր բարեկործութեան լուրը եւ հիմն բախծութեամբ պիտի լսի մահուան բօրք:

Ու այսպիսի մասնութին մը մեջ հմաստութիւնն ու անկեղծութիւնն է որ կ'ողջունեն զիւաւ:

Թո՛ղ հանգչի բարեւարը ազգին ձեռնով այսպէս իր վրայ դրուած պակին ներեւեւ:

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՏԷՐ ՄԵՍՐՈՊ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Անցնող զեկուեմքերին կոնտոնի մէջ իր մահկանացուն կնքեր է այս պատուական ազգայինը, որ, մնկե նոր ծառզայշին, բրիտանական սոստանի պարսկանայ զաղութին երիցազոյն անդամն էր Անքած նահապետական ընտանիքէ մը զուտին էր, բարեկրօն քահանայի մը. առկէց՝ առանովար՝ խունկի բոյը, որ կը զգացուէր իր բարքին մէջ, և երկիւղած հաւատաւորի անոյշ լըսութիւնը, որ իր յատկանին էր Ռուսակ էր կարպատայի ծննդարներ, առ սոս Աւտայիանի և Թաղիաբանին, ուր սորվեց էր զարարը, որով թարգմանեց Սիլատոնի «Երախան վերապատեալ»ը, Մասնաւոր սէր ներկ ներկեցացիտական նիւթերու. և մանրուց բանասրութեան, ինչպէս պիտի յիշեն Սիօնի ընթերցողները. — Նըրար տարիներ պետական ժառայրութեան մէջ եղած էր անգա. Հնդկաստանի հեռաւոր վարիերնեմէջ, և անզւու և գործի այդ տարարութեան մէջ պահած էր միշտ իր ազգային փանքը, վեռան, և տառման ոսդին կոնտոնի մէջ, ուր անցուց իր հանգստան տարարները, անորար կամ անպայտոս արքաւագի էր ծիկլեցին, ուր, երբ թաւիխայ թթուռու իր ձայնով կ'երգէր կամ կը կարգար ծաշու ընթերցուածը, ամէնքը բարի ծերունին մէջ կը սեսնէին հոգիի մարգը. — «Զաւակ», այսպէս կը յորջորջէն զինքը իր հայրենակիցները, առտնին քնչազան անուն, որով կոչեր էին զինքը իր ծննդը. և ինքը զգուանք միան կը զար այդ կոչումն համար. Ութանամեայ ամբարտի ամեւրի. անզւաւակ, քալցրոքն հայրական չնորհք մը կար իր անձնին վրայ, որ ամէնուն անոյշ պատկառանք կ'ազդէր. իր մահը — չիշումը կանթեղին՝ որուն սպառած է իւղը — իրին արժանի խաղաղի վախճան մըն է եղած. — Օրնութիւն իր յիշատակին: